

වෙමිපඩක් *(Artocarpus integer)*

දැකුණු ආසියාවට ආවේණික තායිලන්තය සහ මැලේසියාව යන රටවල බහුලව දැකිය හැකි හා මෑතකදී ශ්‍රී ලංකාවට හඳුන්වා දුන් ඉමිනිරි පලතුරු විශේෂයකි. කොස් කුලයට (Moraceae) අයත් කොස් ගසට බොහෝ සෙයින් සමාන පෙනුමක් ඇති බහුවාර්ෂික ශාකයකි. එලය ඉදුණු පසු ප්‍රතිත පලතුරක් ලෙස භාවිතා කළ හැකිය. ගෙඩියේ පෙනුම බොහෝ සෙයින් කොස් ගෙඩියට සමාන වුව ද ඉදුණු පසු ගෙඩියෙන් දැරියන් වලට සමාන සුවඳක් වහනය වේ. තව ද මදුලු එහි මැද වහල්ලට තදින් සම්බන්ධ වී ඇති බැවින් ගෙඩිය විවෘත කළ පසු වහල්ල පිටින් මදුලු එලියට ගත හැකිය.

ඉදුණු මදුලේ වර්ණය තද කහ පැහැයක් ගන්නා අතර “වැල” ස්වභාවයක් ගනී. එහෙත් වැල හෝ වරකා වලට වඩා වැඩි පැණිරස බවකින් යුක්ත වන අතර (බ්‍රික්ස් අගය 32 පමණ) ඉදුණු පලතුරක් ලෙස ඉතා සුදුසුය. කොස් ගෙඩියක තරම, මදුලු දැකගත නොහැකි වුව ද කොස් වලින් ගත හැකි සියලු ප්‍රයෝජන ගත හැකිය. (එලයේ බර සාමාන්‍ය කොස් ගෙඩියකින් 1/5 ක් පමණ වේ) කොස් ඇටයට සමාන ඇටයක් පවතින අතර එහි පිටි ගතිය කොස් ඇටයට වඩා වැඩිය.

පෝෂණීය ගුණය (වෙමිපඩක් ග්‍රෑම් 100 ක)

ගක්තිය	කිලෝ 490
කාබෝහයිඩ්‍රේට්	ග්‍රෑම් 28.5
කැල්සියම්	මිලි ග්‍රෑම් 40
යකඩ	මිලි ග්‍රෑම් 1.1
විටමින් සී	මිලි ග්‍රෑම් 17.7
විටමින් ඒ	මිලි ග්‍රෑම් 48
රයිබෝප්ලේටින්	මිලි ග්‍රෑම් 0.15

වෙමිපඩක් පැලයක් සිටුවා ගැනීම හා නඩත්තුව

වල සකසා ගැනීම

- » අනෙකුත් බොහෝ පලතුරු වලට මෙන් හොඳින් ජලය බැස යන පසක් තෝරාගත යුතුය. වලක ප්‍රමාණය අඩි 2x2x2 වේ. මතුපිට පස් සමඟ කාබනික පොහොර කුඩ 03 ක් දමා හොඳින් මිශ්‍ර කර වල පුරවා ගන්න.
- » පැළය සිටුවීමට සතියකට පෙර මූලික පොහොර මිශ්‍රණය පසට කලවම් කර ගන්න.

පැළය සිටුවීම

- » පරතරය මීටර් 8 - 10 x 8 - 10 අතර විය හැකිය.

- » වර්ෂා කාලය ආරම්භයේ සිටුවීම වඩා සුදුසු වුව ද අධික වර්ෂාව නිසා ඊට හානි සිදුවීමට ඉඩ තිබේ.
- » මව් ශාකයේ ගුණාගුණ ලබා ගැනීම සඳහා බද්ධ පැලයන් සිටුවීම ඉතා යෝග්‍ය වේ.
- » පැලය, සකසා ගත් වල තුල ප්‍රවේශමෙන් සිටුවා කර සෙවන සලසන්න.
- » පැලය හොඳින් මුල් අදින තුරු ජලය නිතර සම්පාදනය කරන්න.

පොහොර යෙදීම

සිටුවා වසර 3 - 4 කින් ඵල හටගන්නා බැවින් හා ඵලයේ මදුලු ප්‍රමාණය වැඩි කර ගැනීම සඳහා ද පහත සඳහන් මිශ්‍රණය යෙදීම යෝග්‍ය වේ.

පොහොර මිශ්‍රණය

එක් අවුරුද්දකට යෙදිය යුතු පොහොර ප්‍රමාණය වර්ෂය තුළ අවස්ථා දෙකකදී යෙදීම යෝග්‍යය. මාස 3 - 4 කට වරක් කොම්පෝස්ට් පොහොර යොදන්නයි තෙත් කලාපයේදී නම් වසරකට වරක් ගසකට ඩොලමයිට් කිලෝ ග්‍රෑම් 2 බැගින් පොහොර මිශ්‍රණය යෙදීමට සති දෙකකට පෙර යොදන්න.

යොදන අවස්ථාව	ගසකට වසරකට		
	යූරියා (ග්‍රෑම්)	රොක් පොස්පේට් (ග්‍රෑම්)	මියුරේට් ඔෆ් පොටෂ් (ග්‍රෑම්)
සිටුවීමට පෙර (මූලික පොහොර)	115	230	105
වසරකට පසුව	115	230	105
ඉන්පසු සෑම වසරකටම වැඩිවීම	+ 60	+ 115	+ 55
ඵල දරන ගස් සඳහා ඉහත ආකාරයට වැඩිවීමෙන් පසු යෙදිය යුතු උපරිමය	870	1295	1515

නඩත්තුව

- » පාර්ශ්විකව වැඩෙන අතු සතර දිශාවට වැඩීමට ඉඩ හැරිය යුතුය.
- » අස්වැන්න නෙලීමෙන් අවසානයේ මැරුණු අතු, දිය රිකිලි, එකිනෙකට මුවා වූ අතු හා පොළොව මත ගැටුණු අතු ඉවත් කළ යුතුය.
- » මීටර් 5 ට වඩා උසට යන අතු ද කපා දැමිය යුතුය. ආනතව කපන ලද කැපුම මත දිලිර නාශකයක් සහිත ආලේපයක් තැවරිය යුතුය. (උදා: කණ්ඩසාන්)

වල් පැල පාලනය

- » ගසේ අතු විහිදී ඇති දුරින් ප්‍රදේශය තුළ ඇති වල් පාලනය කළ යුතුය.
- » ඉතිරි භූමි ප්‍රමාණයේ තණකොළ පිඩලි තැනින් තැන ඉවත් කර එය ගස වටා කඳේ සිට මීටරයක් පමණ දුරින් වසුනක් ලෙස යෙදිය හැකිය.

අස්වැන්න හෙළීම

- » හොඳින් වැඩුණු ගසකින් අවුරුදු 3 - 4 කදි ගෙඩි හට ගනී. අවුරුද්ද තුලදී එක් වාරයක් පමණක් ගෙඩි හට ගන්නා අතර (පහතරට තෙත් කලාපයේදී) මල් හටගැනීම සැප්තැම්බර් සිට පෙබරවාරි දක්වා සිදුවේ. එක් ගසකින් එක් වාරයකට ගෙඩි 60 - 70 ක් ලබා ගත හැකිය.

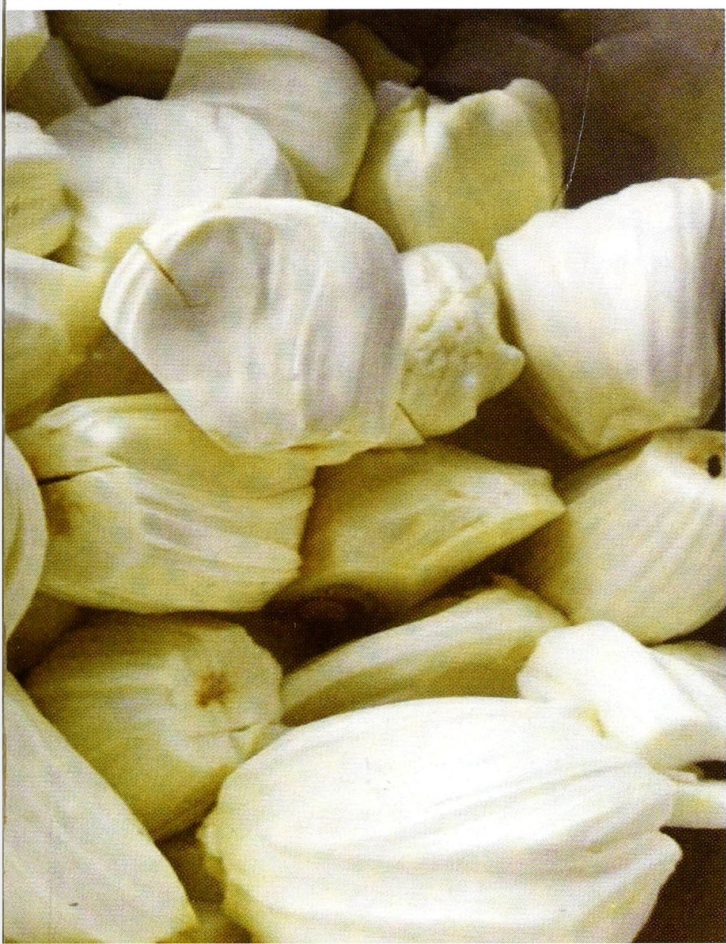
- » මල් හටගත් පසු මාස 3 - 3 1/2 අතර කාලයන් තුළ ගෙඩි මේරීම සිදුවේ.
- » මෝරා සති 1 - 2 ඇතුලත ඉදිම සිදුවේ.
- » තවද එලය නෙලීමේදී එල ආවරණය කහ කොළ පැහැයට හැරී මල එලය කටු විසිරී තුනී වී තිබීම, පත්‍ර නටුව සහ අසල ඇති අවසාන පත්‍රය කහ පැහැ වී පැවතීම පිළිබඳව සැලකිලිමත් වන්න.
- » ඉදිමට ආසන්න අවස්ථාවේදී එලයෙන් දුරියන් සුවඳ වහනය වේ.

එලය කපා ගැනීම

තුනී පොත්ත පිහියකින් තුවාල කර අතින් ඇද්ද විට පොත්ත දෙපලු වේ. නටුවෙන් ඇද්ද විට වහල්ල මදලු සමඟ ඉවතට ගත හැකිය.

තොරතුරු හොඳිකම් සඟරාවට එක් කළේ :
මනෝජී බුලත්කන්දගේ,
 සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ (පර්යේෂණ),
 පලතුරු පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය,
 හොරණ

රෝග හා පළිබෝධයන්

පසු මැරීමේ රෝගය (Die back)

දෙයාකාරයට සිදුවේ. ඉහල කොටස් වලින් ඇතුළු වන දිලිරය නිසා පත්‍ර කහ පැහැ වී හැලී පසුව ගස මැරී යයි. මුලින් ආසාදනය වූ විට ගස ඉක්මනින් මැරීයයි.

ගසයේ අතු හටගන්නා ස්ථානයට මදක් ඉහලින් මෙම ආසාදනය පටන් ගනී. ඉන් පසුව එය ක්‍රමයෙන් අතු කෙලවරට පැතිරී යයි. එහිදී අතු මැරී යාම නිසා කොළ කහපාට වී පසුව දුඹුරු පාට වී හැලී යයි. මෙය ක්‍රමයෙන් ප්‍රධාන කඳට හා මුල පද්ධතිය දක්වා පැතිරීමෙන් ගස මිය යයි.

පාලනය

- ▶ රෝගි අතු කපා දැමූ කට ඉවත් කිරීම
- ▶ කැපුම් පෘෂ්ඨයේ Candasan සමඟ සුදුසු දිලිරනාශකයක් මිශ්‍ර කර ආලේප කිරීම
- ▶ නැවත දළු වන අවස්ථාවේදී සුදුසු දිලිරනාශකයක් පත්‍රවලට ඉසීම

රිකිලි සහ ගෙඩි විදින පණුවා

වැඩුණු සලබයා ලපටි පත්‍ර හා පුෂ්ප අංකුර මත බිත්තර දමයි. බිත්තර බිඳීමෙන් පිටවන රතු දුඹුරු පැහැති කිටයන් පුෂ්ප අංකුර හා ගෙඩි තුලට ඇතුළු වේ. ආසාදිත පුෂ්ප අංකුර වල පිහිටීමක් නැතිවී වැටී යයි. ගෙඩිය තුලට ඇතුළු වන කිටයන් මාංශලමය කොටස් ආහාරයට ගන්නා අතර කිටයන්ගේ බහිස්ත්‍රාවී ද්‍රව්‍ය ගෙඩියෙන් පිටත සිදුරු කළ ස්ථානයේ දැකිය හැකිය. මෙම ස්ථාන වලින් පහසුවෙන්ම වෙනත් රෝග කාරක ආසාදනය විය හැකිය.

පාලනය

- ▶ ආසාදිත කොටස් ඉවත් කර කිටයන් විනාශ කිරීම
- ▶ කොහොඹ ඇට නිස්සාරනය ඉසීම

National Digitization Project

National Science Foundation

Institute : Department of Agriculture

1. Place of Scanning : Department of Agriculture, Peradeniya

2. Date Scanned : ..... 2018/01/09 .....

3. Name of Digitizing Company : Sanje (Private) Ltd, No 435/16, Kottawa Rd,
Hokandara North, Arangala, Hokandara

4. Scanning Officer

Name : ..... N.S. Karunaratna .....

Signature : ....

Certification of Scanning

I hereby certify that the scanning of this document was carried out under my supervision, according to the norms and standards of digital scanning accurately, also keeping with the originality of the original document to be accepted in a court of law.

Certifying Officer

Designation : Chief Librarian .....

Name : Saumya Upamalika .....

Signature : .....

Date : ..... 2018/01/09 .....

"This document/publication was digitized under National Digitization Project of the National Science Foundation, Sri Lanka"